

Tverrfaglig tilbud om odontologisk behandling på sykehus:

Helsedirektoratet svarer Størksen og Tornes

Det er bra med interesse og engasjement rundt forsøksordningen med orale helsetjenester i sykehus. Størksen og Tornes trekker imidlertid frem detaljer løst fra sin sammenheng noe som fører til en skjev fremstilling av Helsedirektoratets utredning «Beskrivelse av forsøksordning med orale helsetjenester organisert i tverrfaglig miljø i sykehus». Dokumentet som er datert 15.10.2011, er svar på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Departementet har besluttet at forsøket i første omgang skal etableres i Helse Nord (Universitetssykehuset i Tromsø) og Helse Midt-Norge (St. Olavs hospital i Trondheim).

Barn spesielt viktig

I innlegget stilles det spørsmål om hvorfor pedodonti blir sett på «som en selvfølgelig bakgrunn for å kunne fungere godt som tannlege i sykehus». Departementet understreket i oppdragsbrevet at forsøksordningen skulle omfatte tverrfaglig tilbud om odontologisk behandling på sykehus til personer i alle aldre med behov for det. I utredningen er barn spesielt omtalt, da mye tyder på at mange barns orale helse ikke blir godt nok ivaretatt, og at de kan ha nytte av et tilbud i tverrfaglig miljø ved sykehus. Ingen annen odontologisk spesialistutdanning gir kompetanse om alvorlig syke og funksjonshemmede barn, og direktoratet vurderer at spesialister i pedodonti er nødvendig for god kvalitet på det orale helsetjenestetilbudet i sykehus. Pedodontister har dessuten generell «barnekompetanse». Barn er ikke små voksne, de er i vekst og utvikling og har aldersspesifikke somatiske og psykologiske karakteristika som det må tas hensyn til ved undersøkelse og behandling.

Få pasienter har lengre opphold i sykehusene nå sammenlignet med tidligere, men forsøksordningen skal ikke

utelukkende være et tilbud til inneliggende pasienter. Den skal være et tilbud på lik linje med andre spesialisthelsetjenester i sykehus, hvor poliklinikk er en selvsagt del. Det betyr at det skal være mulig å henvise pasienter i alle aldre til utredning og behandling når det er medisinske grunner til at dette bør gjøres i tverrfaglig miljø i sykehus.

Pedodontister ivaretar faglig bredde

Når det gjelder begrepene breddespesialitet og breddekompetanse er de ikke spesifikt definert fordi vi vurderte at betydningen ville gå frem av sammenhengen. Breddespesialitet er tatt i bruk for å understreke at pedodonti er den spesialiteten som best kan ivareta den nødvendige faglige bredden, i motsetning til andre odontologiske spesialiteter som har spesialistkompetanse innenfor et smalere område. Spesialister i pedodonti har i tillegg dybdekunnskap om odontologiske problemstillinger og behandlinger som er aktuelle. Derfor mener direktoratet at pedodontister har relevant kompetanse som prosjektledere, men vi har også pekt på at allmenntannleger med lang og allsidig praksis har en relevant breddekompetanse og derfor kan være aktuelle. For øvrig er vi ikke enige i at begrepet breddespesialitet er en selvmotsigelse i seg selv, men det er en egen diskusjon.

Direktoratet vurderer det som et mål at tannleger ansatt i sykehus har spesialistkompetanse og gjerne vitenskapsfaglig kompetanse, på linje med leger ansatt i spesialisthelsetjenesten. Forsøksutdanningen i klinisk odontologi kan bli interessant i denne sammenhengen, og det vises til omtale av denne i Tidende nr. 4, april 2012.

Godt tilbud til alle

Ut over spesialister i pedodonti er det selvfølgelig behov for andre tannlegespesialister som blant annet kan ivareta

oppgaver som nevnes i innlegget. Dette er først og fremst spesialister i oral protetik, oral kirurgi og oral medisin, kjeve- og ansiktsradiologi og ev. kjeveortopedi. Intensjonen er å skape et miljø som skal gi et godt tilbud til alle med behov for orale helsetjenester i norske sykehus.

Skal kartlegge behov

Det spørres også om oppsøkende virksomhet kan drives i sykehusene. Oppdraget fra HOD innebærer blant annet å skaffe til veie data om behovene for å kunne dimensjonere et fremtidig permanent tilbud. Studier fra andre land og erfaringer fra Norge tyder på at det finnes underkjente behov for orale helsetjenester innen visse grupper. Direktoratet mener ikke alle innlagte pasienter skal oppsøkes, men at alle eller et representativt utvalg av pasienter tilknyttet noen definerte avdelinger skal undersøkes med tanke på kartlegging av behovene. Metoder for dette er ikke beskrevet i detalj. Det er en oppgave for de som ansettes i forsøksordningen. Et annet viktig mål i prosjektet er å definere hvilke pasienter som kan motta behandling lokalt, noen ganger etter råd og veiledning fra sykehuset. Kartleggingsdelen kan gjerne kalles forskning eller utviklingsarbeid, som er viktige oppgaver for norske sykehus.

*Jon-Torgeir Lunke
Avdelingsdirektør
Avd. allmennhelsetjenester
jon-torgeir.lunke@helsedir.no*

*Ragnhild Elin Nordengen
Seniorrådgiver
Avd. allmennhelsetjenester
ragnhild.elin.nordengen@helsedir.no*